

SUURPEDOT JA SUURRIISTAVIRKA-APU (SRVA)

Reima Laaja – Suomen riistakeskus
Mikko Jokinen – Suomen riistakeskus

Kuva: Risto Puranen

SUURRIISTAVIRKA-APU (SRVA)

- Suurriistavirka-apu (SRVA) on riistanhoitoyhdistysten ylläpitämä organisaatio, joka välittää poliisille metsästäjien virka-apua suurriistakonflikteissa.
- SRVA:n toiminnan perusteena ovat riistahallintolaki sekä poliisin ja riistanhoitoyhdistysten väliset sopimukset.
- Tavallisimpia SRVA-tehtäviä ovat kolareissa loukkaantuneiden hirvieläinten jäljestäminen.
- Suurpetoihin liittyviä SRVA-tehtäviä ovat kolareissa loukkaantuneiden suurpetojen jäljestäminen sekä poliisin määräämät suurpetojen karkotukset rakennetusta ympäristöstä. Määräykset voivat sisältää myös suurpetojen lopetustehtäviä.

Kuva: Tero Salmela/Suomen riistakeskus

SRVA-TOIMINTA

- SRVA-toiminta käynnistyy poliisin antamalla virka-apupyynnöllä.
- Virka-apupyynnön jälkeen tapahtuvaan käytännön jäljestys- ja karkotustoimintaan on kukin riistanhoitoyhdistys luonut omat toimintamallinsa ja verkostonsa.
- SRVA-toiminnassa ei ole kyse metsästysoikeuteen sidotusta metsästyksestä vaan poliisin valtuuttamasta, eläinsuojelullisesta tai yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvistä tehtävistä.

Kuva: Tero Salmela/Suomen riistakeskus

SRVA-TOIMIJAT

- SRVA-organisaation käytännön toimijoita ovat metsästysseurat, kokeneet suurriistan metsästäjät sekä koulutetut koiranohjaajat ja koirat.
- Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen.
- Tehtävässä toimivilla henkilöillä tulee olla riistanhoitomaksu maksettuna, jotta he ja heidän koiransa ovat metsästäjävakuutuksen piirissä.

SRVA-TEHTÄVÄN KIERTO

Oma riista

1. SRVA-tehtävä käynnistyy poliisin pyynnöstä
2. Riistanhoitoyhdistyksen SRVA-yhteyshenkilö vastaanottaa tehtävän
3. SRVA-yhteyshenkilö välittää tehtävän rhy:n toimintamallin mukaisesti
4. SRVA-toimija hoitaa tehtävän ja tallentaa tapahtuman tiedot Oma riistaan
5. SRVA-yhteyshenkilö tai toiminnanohjaaja muokkaa / hyväksyy / hylkää SRVA-kirjauksen rhy:n sovitun käytännön mukaisesti
6. Hyväksynnän jälkeen tiedot tallentuvat riistavahinkorekisteriin ja avoimeen rajapintaan

Kuva: Tero Salmela/Suomen riistakeskus

SRVA LIIKENNEONNETTOMUUKSISSA

- Pääpaino SRVA-tehtävissä on liikenneonnettomuuksissa olleiden hirvieläinten jäljestyksissä ja talteenotoissa.
- Suuri osa SRVA- tehtävistä sijoittuu vilkasliikenteisille valtavyylille.
  - Turvallisuutta ei voi liikaa korostaa tehtävien hoidossa.

Kuva: Ville Hokkanen

SUURPEDOT LIIKENTEESSÄ

- Suurpedoista liikenneonnettomuuteen joutuu useimmiten ilves.
- Jos joudut kolariin suurpedon kanssa
  - Älä nouse ajoneuvosta
  - Ilmoita kolarista hätäkeskukseen ja noudata annettuja ohjeita.
- Erityisesti liikenneonnettomuudessa loukkaantunut karhu tai villisika voi olla ihmiselle vaarallinen.

Kuva: Mika Kimmo

SUURPETOTILANTEET

SUURPETO- JA VILLISIKATILANTEET

- Riistanhoitoyhdistys ylläpitää valmiutta avustaa poliisiviranomaisia suurpetojen ja villisian jäljestämis-, lopettamis- tai karkottamistilanteissa.
- Poliisi vastaa toiminnasta edellä mainituissa tilanteissa ja tarvittaessa johtaa tehtävää.

Kuva: Jyrki Normaja

SUURPEDOT IHMISTEN LÄHEISYYDESSÄ

- Toistuvasti häiriötä aiheuttavasta tai huomattavaa omaisuusvahinkoa (yli 15 000 €) suurpedosta tulee ilmoittaa hätäkeskukseen.
- Myös taajama-alueelle eksynyt karhu tai susi vaatii yleensä toimenpiteitä, jos se aiheuttaa vaaraa. Esim.
  - Jos susi lähestyy ihmistä tai ei kohdatessa poistu paikalta (jää kiertelemään, seuraamaan tai käyttäytyy uhkaavasti).
  - Tilanteet, joissa susi on aiheuttanut tai yrittänyt aiheuttaa henkilövahingon tai on käynyt tai yrittänyt käydä ihmisen ulkoiluttaman kytketyn koiran tai muun kotieläimen kimppuun.

Kuva: Kai-Eerik Nyholm/Suomen riistakeskus

SUURPEDON KARKOTUS

SUURPETOJEN KARKOTUKSET

- Karkotuksessa suurpeto säikäytetään ei-toivotusta ympäristöstä esimerkiksi ääni- tai valoammuksilla tai koirien avulla.
- Karkotuksessa voidaan käyttää kytkettyjä tai ajavia koiria.
  - Käytetyt keinot eivät saa vahingoittaa karkotettavaa eläintä.
- Karkotus vaatii määräyksen poliisilta tai luvan Suomen riistakeskukselta.
- Käytännössä karkottamisen hoitavat usein SRVA-toimijat.
- Suurpetojen karkotus taajamista on aina poliisijohtoista.

Kuva: Jaakko Alalantela/Suomen riistakeskus

LAIT OHJAAVAT KARKOTUKSIA

- Poliisin määräyksestä tehtävät suurpetojen karkotus- ja lopetustehtävät (Poliisilaki 2 luku 16 §)
  - Vaaraa ihmisen hengelle tai terveydelle tai huomattavaa omaisuusvahinkoa aiheuttavat, taikka vakavasti liikennettä vaarantavat eläimet
  - Käytännössä akuutit nopeaa reagointia vaativat tilanteet, taajamat, asutuksen tuntumassa, merkittävien vahinkojen estäminen
- Suomen riistakeskuksen myöntämät poikkeusluvut karkotus- ja poistotoimenpiteisiin eivät ole SRVA-tehtäviä. Toiminta on sidottu metsästysoikeuteen.

Kuva: Mirja Rantala/Suomen riistakeskus

ONNISTUNUT KARKOTUS

Kuva: Jaakko Alalantela/Suomen riistakeskus

- Onnistuneeseen karkotukseen suurpeto reagoi pakenemalla ja yhdistää jatkossa epämiellyttävän kokemuksen rakennettuun ympäristöön tai laitumiin.
- Karkotusten kohteena on yleensä susi tai karhu.

OMAEHTOINEN KARKOTUS EI VAADI LUPAA

- Suurpeto on sallittua karkottaa omaehtoisesti hoidetusta pihapiiristä tai laitumelta eläintä vahingoittamatta.
- Karkotus voi tapahtua esimerkiksi voimakasta ääntä käyttämällä.
- Petoa ei saa seurata tai ajaa hoidetun pihapiirin tai laitumen ulkopuolella.

POLIISI MÄÄRÄÄ TOIMINNAN TAVOITTEET

- Poliisi tekee SRVA-tapauksissa kokonaisarvioinnin ja määrää toiminnan tavoitteet.
- Yleensä loukkaantunut eläin pyritään lopettamaan eläinsuojelullisten syiden takia (Eläinten hyvinvointilaki 7 §)
  - SRVA-toimijoilla ei ole lupia, kalustoa tai muutoinkaan mahdollisuutta eläinten nukuttamiseen.

Kuva: Suomen riistakeskus, SRVA hanke

PETOYHDYSHENKIÖ SRVA:N TUKENA

TIETO ON VALTTIA SRVA-TILANTEESSA

- SRVA-suurpetotoiminnan käynnistyessä organisaation tilannejohtaja kokoaa mahdollisimman paljon olemassa olevaa tietoa alueen suurpetoyksilöistä.
- SRVA-tilannejohtaja voi ottaa yhteyttä alueen petoyhdyshenkilöön ja kysyä hänen näkemystään tilanteesta.
  - Esimerkiksi karhukolarin tapahtuessa on tärkeää tietää, liikkuuko alueella emoja pentuineen vai ainoastaan yksittäisiä karhuja.

Kuva: Jorma Lehti

SUURPETO NOUSEE OTSIKOIHIN

- Loukkaantunut tai taajamaan eksynyt suurpeto kiinnostaa yleisöä ja mediaa.
- SRVA-tilanteissa vastuu viestinnästä on aina poliisilla!
- Peto yhdyshenkilö voi kommentoida medialle yleisesti alueen suurpetotilannetta ja -havaintoja. Ei SRVA-tilannetta!

Kuva: Mirja Rantala/Suomen riistakeskus

KIRJAUKSET TASSUUN JA OMA RIISTAAN

SRVA-KIRJAUS EI KORVAA TASSU-KIRJAUSTA

Kuva: Mari Lyly /Suomen riistakeskus

- Suurpetotilanteissa SRVA-tapahtumatieto ja Tassuun kirjattava tieto on erotettava toisistaan.
- SRVA-tilannejohtaja tekee SRVA-kirjaukset Oma riistaan.
- Oma riistaan kirjattavat
  - SRVA-tehtävä = yleensä välittömiä toimenpiteitä vaativa (mm. karkotus- ja lopetustehtävät)
  - Kirjataan tehdyt toimenpiteet ja lopputulos.

TASSUUN KIRJATTAVAT SRVA-TIEDOT

- SRVA-tehtävältä kerätyt suurpetohavaintotiedot ilmoitetaan petoyhdyshenkilölle ja kirjataan Tassuun.
  - Esim. karkotetun karhun tassun leveys tai muita tarkentavia tietoja eläimestä ja sen käyttäytymisestä

Kuva: Jaakko Alalantela/Suomen riistakeskus

POLIISIN TARKASTUSPYYNNÖT

- Poliisi voi pyytää apua suurpetojen jälkientunnistukseen tai tarkastamiseen tai välittää kansalaisten tekemiä havainnoja. Nämä eivät ole SRVA-tehtäviä!
- Poliisin välittämät havainnot kirjataan Tassu-järjestelmään suurpetohavainnoiksi. Niitä ei kirjata Oma riistan SRVA-tapahtumiksi.

Kuva: Jaakko Alalantela/Suomen riistakeskus